

KORRUPTION VASTAINEN KÄYTÄNTÖ

KÄYTÄNTÖ OTETTU KÄYTTÖÖN MAALISKUUSSA 2015,
PÄIVITETTY HELMIKUUSSA 2017

Sisältö

Korruption vastainen käytäntö	3
Johdanto	3
Yrityksen sitoutumus.....	3
Korruption ymmärtäminen	4
Kuinka korruption voi välttää?	8
Mistä saat apua	10
Rikkomuksista ilmoittaminen.....	10

KORRUPTION VASTAINEN KÄYTÄNTÖ

KÄYTÄNTÖ OTETTU KÄYTTÖÖN MAALISKUUSSA 2015, PÄIVITETTY HELMIKUUSSA 2017

JOHDANTO

Tämä *Korruption vastainen käytäntö* (jäljempänä **Käytäntö**) koskee WSP Global Inc. -konsernia ja sen tytäryhtiöitä (jäljempänä yhteisnimitä **Yritys**) ja se käsittää kaikki yrityksen työntekijät poikkeuksetta. Näihin sisältyvät toimitusjohtaja, johtajat, varapääjohtajat, päälliköt ja muut esimiehet, kaikki yrityksen ja sen osakkuusyritysten työllistämät henkilöt sekä hallituksen jäsenet (jäljempänä yhteisnimitä **Työntekijät**).

Tämä asiakirja on luettava yhdessä yrityksen *menettelysääntöjen (Säännöt)* ja niihin liittyvien käytäntöjen kanssa. Sääntöjemme liiketoimien rehellisyyteen liittyvä osio kertoo yrityksemme käytännöistä, kun kyseessä on korruption vastainen toiminta. *Lahjat, viihdyttäminen ja vieraanvaraisuus* -käytäntö tarjoaa ohjeita liiketoiminnassa tapahtuvan huomaavaisuuden antamiseen ja vastaanottamiseen ja *Työskentely kolmansien osapuolten kanssa* -käytäntö puolestaan sisältää lisäohjeita siitä, miten yritys hallitsee sen liikesuhteisiin liittyviä riskejä kolmansien osapuolten kanssa.

Kaikki tässä käytännössä esiintyvät käsitteet merkitsevät samaa kuin Säännöissä määritellyt käsitteet.

YRITYKSEN SITOUTUMUS

Yrityksemme suhtautuu korruption vakavasti ja yrityksen johtoryhmä (jäljempänä **Johtoryhmä**) on sitoutunut ylläpitämään korkeimpia ammattimaisen ja eettisen käyttäytymisen standardeja. Tämä sitoumus kuvastuu sekä yrityskulttuurissamme että käytännöissämme, joihin sisältyy myös nollatoleranssi kaikkia korruption muotoja kohtaan. Tähän ovat sitoutuneet niin työntekijämme kuin kolmannet osapuolet, jotka toimivat puolestamme.

Yritys on tehnyt tämän sitoumuksen eettisin perustein sekä siksi että yritystämme ja työntekijöitämme voidaan pitää laillisesti vastuussa korruption vastaisten lakien rikkomisesta, josta on säädetty erittäin ankaria rangaistuksia.

Yrityksen kansainvälisten toimintojen edelleen laajentuessa työntekijämme todennäköisesti kohtaavat erilaisia toimintoja ja projekteja haastavilla lainkäyttöalueilla. Tämä käsittää valtiollisten ja kaupallisten sopimusten tarjouskilpailut maissa, joissa lahjuksia, palkkioita ja helpotusmaksuja pidetään osana tavanomaista liike-elämää. Työntekijöiden on kaikissa olosuhteissa vältettävä kaikkea toimintaa, jonka korruption vastainen lainsäädäntö nimenomaisesti kieltää. Työntekijöiden on myös käytettävä omaa harkintakykyään välttääkseen käytöstä, joka edes vaikuttaa korruptiolta.

Yritys on kääntynyt vahvasti kaikkia korruption muotoja ja laittomaa käytöstä vastaan, ja yrityksemme noudattaakin parhaita ja tiukimpia kansainvälisiä standardeja kaikessa liiketoiminnassaan. Tämä käytäntö selventää korruption haasteisiin liittyvän laajempaa kansainvälistä kontekstia sekä yrityksen nollatoleranssin perustelevat lailliset ja eettiset syyt. Se myös auttaa työntekijöitämme tunnistamaan ja välttämään tilanteet, joissa lahjuksia ja korruptiota todennäköisesti esiintyy, sekä toimimaan tällaisissa tilanteissa.

ERITYISHUOMIOITA TYÖSKENTELYSTÄ KOLMANSIEN OSAPUOLTEN KANSSA

Korruptiota saattaa tapahtua joko suoraan tai epäsuorasti. Lahjonta on suoraa, jos joku työntekijöistämme osallistuu lahjuksen maksamiseen. Jonkun työntekijämme maksama lahjus julkisen sektorin virkamiehelle tarjouskilpailun aikana on esimerkki suorasta lahjonnasta.

Lahjonta ja palkkion maksaminen ovat epäsuoria, jos ne tapahtuvat kolmannen osapuolen kautta, esimerkiksi liikekumppanin, yhteishankkeen kumppanin, kaupan kohteen, yrityksen puolesta toimivan henkilön (agentti, edustaja, sponsori, konsultti tai urakoitsija), palvelutarjoajan, toimittajan ja alihankkija tai muun välittäjän kautta. Epäsuoraa lahjontaa tapahtuu myös silloin, jos maksu kohdistuu valtion virkamiehen henkilökohtaiseen projektiin, jolloin tarkoituksena on vaikuttaa tulevan julkisen sopimuksen myöntämiseen. Vaikka asiaan liittyvät osapuolet ovat usein täysin tietoisia lahjonnasta, lahjontaa voi tapahtua myös yhden tai useamman osapuolen tietämättä, erityisesti jos liiketoimeen liittyy kolmas osapuoli. Käytännössä lahjusten ja palkkioiden maksaminen tapahtuu yleisimmin epäsuorasti.

Työntekijöiden on varmistettava, että liikekumppanit ymmärtävät ja ovat tietoisia yrityksemme käytännöistä ja että heille on annettu kopio yrityksemme menettelysäännöistä ja muista asiaan liittyvistä asiakirjoista, kuten yrityksen *Työskentely kolmansien osapuolten kanssa -käytännössä* on määritetty.

ERITYISIÄ VALTIOLLISIIN JA JULKISIIN VIRKAMIEHIIN LIITTYVIÄ SEIKKOJA

Yrityksen soveltama nollatoleranssi kaikkea korruption muotoja vastaan tarkoittaa, ettei korruptiota sallita missään muodossa. Meidän on kuitenkin oltava erityisen varovaisia asioidessamme valtiollisten ja julkisten virkamiesten kanssa, sillä joidenkin maiden (esimerkiksi Kanada, Iso-Britannia ja Yhdysvallat) korruption vastaiset lait ovat tässä suhteessa erittäin tiukkoja. Lisäksi valtiollisia ja julkisia virkamiehiä saattavat koskea erityisen tiukat ohjeet, joiden kunnioittaminen on tärkeää. Joissain maissa valtion virkamiehet eivät saa hyväksyä edes kahvikupillista tai kevyttä ateriaa liikekumppanilta.

Samanlaisiin varotoimiin on ryhdyttävä asioitaessa valtiollisten tai julkisten virkamiesten lähimpien perheenjäsenten ja heihin läheisesti liittyvien henkilöiden sekä entisten valtion virkamiesten kanssa (yhteisnimityksestä poliittisesti vaikutusvaltaiset henkilöt). Vaikka tällainen kanssakäyminen saattaa olla monissa tapauksissa täysin sopivaa ja oikeutettua, asioiminen poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden kanssa saattaa yleisesti johtaa olosuhteisiin, jotka altistavat yrityksemme ja työntekijämme riskeille. Sudenkuopat voidaan välttää hyvällä harkintakyvyllä ja noudattamalla tarkasti yrityksemme *Lahjat, viihdyttäminen ja vieraanvaraisuus-* sekä *Työskentely kolmansien osapuolten kanssa -käytäntöjä*.

KORRUPTION YMMÄRTÄMINEN

Korruptiolle ei ole yhtä ainoa yleistä selitettä. Transparency International, määrittelee sen seuraavasti: vastuullisen aseman väärinkäyttö yksityisen edun tavoitteluun. Täten korruptio kattaa useita erilaisia epärehellisiä käyttäytymistapoja, sillä se saattaa käsittää rutiinotoimia helpottavien pienten summien maksamisesta useiden miljoonien dollarien arvoisiin petollisiin maksuihin, joilla turvataan suuret julkiset toimitukset. Siihen saattaa sisältyä mikä tahansa yhdistelmä lahjontaa, palkkioita, kiristystä, petoksia, vilppiä, salaisia sopimuksia ja rahanpesua tai muita epärehellisiä toimia.

Mikään maa ei ole turvassa korruptiolta. Korruptoituneita virkamiehiä ja lainvastaista käytöstä esiintyy kaikkialla maailmassa, myös useimmissa kehittyneissä maissa. Jotkin lainkäyttöalueet todennäköisesti kärsivät korruptiosta enemmän heikkojen käytäntöjen ja rajoitetun oikeusvaltioperiaatteen vuoksi. Vastaavasti lisääntynyt

kanssakäyminen valtiollisten tai julkisten virkamiesten kanssa julkisen sektorin tarjouskilpailuprosessien aikana johtaa siihen, että tietyt teollisuudenalat, kuten öljy- ja kaasuala sekä kaivos-, konetekniikka- ja infrastruktuuriala, ovat alttiimpia lahjonnan ja palkkioiden vaikutuksille. Koska yrityksemme toimii näillä riskialttiilla sektoreilla, työntekijöidemme on tunnettava vaarat erityisen hyvin.

LAINSÄÄDÄNNÖLLINEN KUVA

Yritystämme koskevat muun korruption vastaisen lainsäädännön lisäksi *Kanadan ulkomaisia julkisia virkamiehiä koskeva korruptiolaki* (CFPOA), *Yhdysvaltain ulkomaista korruptiota koskeva laki* (FCPA) sekä *Ison-Britannian lahjontalaki*. Tämä tarkoittaa, että yrityksemme on noudatettava koko maailman tiukimpia korruption vastaisia lakeja. Yrityksemme puolesta toimivien kolmansien osapuolten lisäksi nämä lait koskevat kaikkia työntekijöitämme ja tytäryhtiöitämme kaikkialla maailmassa kansallisuudesta tai sijainnista riippumatta.

Yleisesti ottaen nämä korruption vastaiset lait kieltävät lahjonnan, palkkiot ja helpotusmaksut. Kansainväliset organisaatiot, kuten Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD), ovat myös ottaneet käyttöönsä ankaria lahjonnan ja korruption vastaisia käytäntöjä kansainvälisessä kanssakäymisessä jäsentensä sekä kansainvälisen yhteisön kesken. CFPOA:n, FCPA:n ja *Ison-Britannian lahjontalain* lisäksi yritystämme koskevat myös useat paikalliset korruption vastaiset lait niillä lainkäyttöalueilla, joilla yritys toimii. Näistä monet perustuvat OECD:n korruption vastaiseen yleissopimukseen.

Jos työntekijällä on kysyttävää tai huolenaiheita tai jos hän haluaa saada lisätietoja korruption vastaisesta lainsäädännöstä, hän voi kääntyä alueellisen sääntöjen noudattamisesta ja etiikasta vastaavan henkilön puoleen.

KORRUPTION YLEISET MUODOT

Vaikka yrityksemme ei hyväksy korruptiota missään muodossa, tämä asiakirja keskittyy lahjuksiin, palkkioihin ja helpotusmaksuihin, eli niihin korruption muotoihin, jotka on nimenomaisesti kielletty kansainvälisessä korruption vastaisessa lainsäädännössä.

LAHJONTA

Lahjonta on kenties korruption tunnetuin muoto. Se on myös useimpien korruption vastaisten lainsäädäntöjen keskeisin kohde. Yleisesti lahjonta tarkoittaa jonkin arvokkaan antamista ansaitsemattoman, kohtuuttoman tai epäasianmukaisen liike-edun saavuttamiseksi. Lahjontaan saattaa osallistua useita eri osapuolia, mutta siinä on aina vähintään kaksi pääosapuolta: henkilö, joka maksaa lahjuksen (tarjoaja) sekä henkilö, joka vastaanottaa lahjuksen (vastaanottaja). Molempiin liittyy vakavia eettisiä ongelmia. Lisäksi molemmat osapuolet syyllistyvät luottamuksen ja virkatehtävien rikkomiseen.

Lahjuksia ei välttämättä anneta käteisenä tai rahallisena maksuna. Lahjuksia saatetaan antaa taloudellisten houkuttimien, luontoisetujen tai muiden palvelusten muodossa, esimerkiksi työtarjouksena lahjottavan henkilön sukulaiselle. Jopa lupaus tarjota tulevaisuudessa jotakin vastalahjana liike-edusta muodostaa lahjuksen.

Nyrkkisääntönä työntekijän ei tule koskaan tarjota valtiolliselle tai julkiselle virkamiehelle tai yksityisen sektorin liikekumppanille mitään sellaista, joka saattaisi saada heidät loukkaamaan julkisen tai yksityisen organisaation heille uskomaa tehtävää. Tämä pätee erityisesti tarjouskilpailuissa, joissa aivan vaatimattomatkin lahjat voidaan tulkita lahjuksiksi tietyissä yhteyksissä.

Jos lahjontaa arvioitaessa koet asiassa olevan epäselvyyttä, lue yrityksen *Lahjat, viihdyttäminen ja vieraanvaraisuus -käytäntö* ja pyydä neuvoa yrityksemme sääntöjen noudattamisesta ja etiikasta vastaavalta edustajalta.

PALKKIOT

Palkkiot ovat mekanismi, jota käytetään, kun tavarantoimittajat tai palveluntarjoajat maksavat osan maksuista henkilöille, jotka myöntävät heille sopimuksen tai muun vastaavan liike-edun.

Palkkioiden maksaminen valtiollisille tai julkisille virkamiehille tarjouksen voittamiseksi on kenties yksi yleisimmistä lahjonnan muodoista. Palkkionmaksu käsittää yleensä julkisen tarjouskilpailun ja asiamiehen, jolla on sidos tarjousprosessia valvovaan valtion virkamieheen. Tällainen asiamies, joka saattaa myös tarjota muutoin laillisia konsultointi- tai asianajopalveluita, tarjoutuu edustamaan yhtä projektin kilpailijoista kiinteää tai muuttuvaa summaa vastaan. Asiamies on kuitenkin joko järjestänyt etukäteen valtion edustajalle osittaisen maksun tällaisista kustannuksista vastapalveluksena sopimuksen myöntämisestä tai neuvotellut tästä tarjousprosessin aikana. Voittaneen tarjouksen tehnyt osapuoli ei välttämättä tiedä tästä järjestelystä.

Palkkioiden maksaminen on nimenomaisesti kielletty lahjuksia mahdollistavana mekanismina korruption vastaisessa lainsäädännössä. Palkkioita koskevat myös petosten vastaiset ja muut vastaavat lainsäädännöt, sillä maksuihin ja laskuihin liittyy poikkeuksetta virheellisiä tietoja ja harhaanjohtamista.

HELPOUSMAKSUT

Helpotusmaksut ovat virkamiehille maksettavia pieniä rahasummia, joiden tarkoitus on nopeuttaa hallituksen suorittamia rutiininomaisia toimia, joihin maksaja on joka tapauksessa oikeutettu. Toisin kuin lahjuksset, helpotusmaksut eivät johda ansaitsemattoman tai kohtuuttoman edun saamiseen; ne vain yksinkertaisesti nopeuttavat tai helpottavat liiketointa, minkä vuoksi niitä kutsutaan joskus nopeutusmaksuiksi tai voitelumaksuiksi. Näitä ovat esimerkiksi maksut tulliselvitysten nopeuttamista varten ja ylimääräiset maksut virkamiehille sähköliitäntöjen takaamista varten.

Valitettavasti helpotusmaksujen vaatiminen on varsin yleistä joillakin lainkäyttöalueilla, joilla yrityksemme toimii.

Yrityksemme kieltää helpotusmaksut. Ne ovat laittomia lähes kaikissa maissa ja lisäksi lait, kuten *Ison-Britannian lahjontalaki*, eivät tee eroa helpotusmaksujen ja muiden lahjontamuotojen välillä. Ne horjuttavat myös hyviä hallintotapoja ja halukkuus niiden maksamiseen johtaa usein vaatimuksiin suuremmista ja merkittävimmistä summista.

KORRUPTION SEURAUKSET

SUURET LAINMUKAISET RANGAISTUKSET

Korruptio on täysin lainvastaista ja rangaistukset saattavat olla kovia. CFPOA:n, FCPA:n ja *Ison-Britannian lahjontalain* mukaisia seuraamuksia yksittäisille henkilöille ja yrityksille, jotka osallistuvat lahjusten ja palkkioiden maksuun oman lainkäyttöalueensa (Kanada, Yhdysvallat ja Iso-Britannia, tässä järjestyksessä) ulkopuolella, ovat esimerkiksi:

- *Rikosoikeudellinen vastuu* – lahjusten (myös palkkioiden) maksamisesta tuomitut yksittäiset työntekijät voidaan vangita useiksi vuosiksi, ja he saattavat joutua maksamaan suuria sakkoja. Yritystä voidaan myös

pitää rikosoikeudellisessa vastuussa. Vaikka lainkäyttöalueiden käytännöt vaihtelevat lahjontaan liittyvissä suositelluissa tuomioissa, melkein kaikkialla niihin sisältyy vankeustuomio jossakin muodossa.

- *Siviilioikeudellinen vastuu* – yrityksemme ja/tai sen osakkuusyhtiö saattavat joutua korvaamaan taloudellisia tappioita ja maksamaan suuria sakkoja. Lahjontaan (palkkiot mukaan lukien) liittyy tyypillisesti petos ja muunlaista taloudellisten toimien salaamista, mikä altistaa yrityksemme sakoille ja vahingonkorvauksille arvopaperilakien ja muiden varainhoitoasetusten mukaisesti. Viime vuosina korruption vastaisiin lakeihin liittyvät taloudelliset vahingonkorvaukset ovat usein nousseet satojen miljoonien, joissakin tapauksissa jopa miljardien, Yhdysvaltain dollarien suuruiseksi.

Paikalliset lait niillä lainkäyttöalueilla, joissa yrityksemme toimii, voivat johtaa myös rikos- ja siviilioikeudellisiin rangaistuksiin, mahdollisesti jopa CFPOA:ssa, FCPA:ssa ja *Ison-Britannian lahjontalaissa* määritettyjä rangaistuksia ankarampina.

Yrityksemme ja sen työntekijät saattavat myös joutua vastuuseen, vaikka he eivät olisi olleet tietoisia korruptiosta. Tietämättömyys ei ole syy sallia korruptiota.

NEGATIIVINEN VAIKUTUS LIKETOIMINTAAN

Yrityksen suora tai epäsuora osallistuminen korruptioon saattaa myös huomattavasti vahingoittaa toimintaamme. Korruptioon liittyvät syytökset tai tuomiot saattavat johtaa mihin tahansa seuraavista:

- *Peruuttamaton maineen menetys* – viime vuosina on nähty, kuinka kansainvälisen liike-elämän yhteisön ja paikallisten hallitusten käsitys korruptiosta on muuttunut välinpitämättömyydestä paheksuntaan ja aktivismiin. Yritykset, jotka tunnetaan korruption tukijoina, suljetaan yhä useammin tärkeiden pääomamarkkinoiden ja kansainvälisten toimien ulkopuolelle. Samaten yksittäiset korruptiota ja muita rikkomuksia suosivat henkilöt saavat epävirallisen porttikiellon johtavien globaalien yritysten palvelukseen.
- *Toimintakielto tietyillä lainkäyttöalueilla* – kehityspankit ja multilateraaliset organisaatiot ovat ottaneet käyttöönsä "mustia listoja" yrityksistä, jotka ovat sotkeutuneet korruptioon. Vastaavasti korruptioon osallistuneet yritykset saatetaan tietyillä lainkäyttöalueilla sulkea ulos julkisen sektorin projekteista, vaikka korruptioksi katsottu toimi olisi tehty toisessa maassa. Korruptiosta tuomitut yritykset eivät voi osallistua julkisen sektorin sopimuksiin esimerkiksi Euroopan unionissa.
- *Sulkeminen tiettyjen yksityisten tarjouspyyntöjen ja projektien ulkopuolelle* – yksityiset yritykset kieltäytyvät usein osallistumasta liiketoimiin sellaisten yritysten kanssa, joita on aiemmin syytetty tai jotka on tuomittu korruptiosta. Asia voidaan saada helposti selville asianmukaiseen huolellisuuteen perustuvilla tutkimuksilla.
- *Olemassa olevien sopimusten irtisanominen* – korruption avulla hankitut sopimukset julistetaan usein petoksen vuoksi pätemättömiksi ja lakiperusteisesti kumottaviksi.
- *Työntekijöiden moraalien vahingoittaminen* – yrityksessä tapahtuva korruptio vahingoittaa työntekijöiden moraalialia horjuttamalla työntekijöiden luottamusta yrityksen johtoon ja työtovereihin.

NEGATIIVINEN VAIKUTUS YHTEISKUNTAAN

Kaikki korruption muodot ovat yksinkertaisesti huonoa liiketoimintaa ja saattavat vaikuttaa negatiivisella tavalla siihen alueeseen, jossa sitä esiintyy. Tämä johtuu siitä, että korruptio:

- saattaa rehelliset ja reilut yritykset huomattavasti epäedullisempaan kilpailuasemaan
- johtaa usein lisäkorruptioon: lahjusten maksaminen altistaa yritykset korruptoituneille virkamiehille, jotka saattavat jatkaa yhä kasvavien vaatimusten esittämistä.

- vahingoittaa maita, joissa yritys harjoittaa liiketoimintaa, heikentämällä julkista vastuullisuutta ja demokraattisia arvoja, sekä horjuttaa siten oikeusvaltioperiaatetta ja ohjaa julkisia resursseja pois koulutuksesta, terveydenhuollosta ja infrastruktuurin ylläpidosta, ja
- johtaa usein ala-arvoiseen, vialliseen tai vaaralliseen työtulokseen, mikä saattaa joissakin tapauksissa aiheuttaa jopa vammoja tai kuolemantapauksia.

KUINKA KORRUPTION VOI VÄLTÄÄ?

NOLLATOLERANSSIN SOVELTAMINEN

Korruptiota voi yleisesti välttää noudattamalla yrityksen Sääntöjä ja siihen liittyviä käytäntöjä. Jokaisen työntekijän on omaksuttava oma nollatoleranssi kaikkia korruption muotoja kohtaan, ml. lahjukset, palkkiot ja helpotusmaksut. Työntekijöiden on tätä tarkoitusta varten toimittava seuraavilla tavoilla:

- et koskaan tarjoa, maksa, pyydä tai vastaanota lahjuksia tai palkkioita, vaikka esimiehesi tai joku muu olisi pyytänyt sinua toimimaan niin
- et koskaan osallistu minkäänlaisiin petollisiin tai epärehellisiin toimiin
- et koskaan valtuuta minkäänlaisia korruption liittyviä toimia tai käytöstä, etkä sulje silmiäsi alaistesi tai yrityksen puolesta toimivien kolmansien osapuolten mahdolliselta korruptoituneelta käytökseltä
- et koskaan osallistu korruptiota helpottaviin toimiin, mukaan lukien laittomien sopimusten tai petollisten vaateiden laatimiseen, todisteiden väärentämiseen tai väärin todisteiden antamiseen oikeudenkäyntimenettelyjen aikana
- et koskaan peittele korruptoituneita tai mahdollisesti korruptoituneita toimia.

VAROITUSMERKKIEN TUNNISTAMINEN

Työntekijät voivat välttää ja estää arveluttavat tilanteet heti kättelyssä tunnistamalla sellaiset tilanteet, joissa korruptio on todennäköistä. Yleensä ottaen epäilyttävä tai outo toiminta tai käytös tarjouskilpailun tai kaupallisen liiketoimen aikana on aina otettava vakavasti, erityisesti jos siihen liittyy valtiollisia tai julkisia virkamiehiä.

LIIKETOIMET, JOIHIN LIITTYY SUURI KORRUPTION RISKI

Lahjuksia, palkkioita ja helpotusmaksuja saattaa esiintyä lukemattomissa erilaisissa liiketoimissa ja tilanteissa. Tavallisia liiketoimia ovat:

- *Hallituksen tarjouskilpailut ja toimitukset* – hallituksen suorittamat rutiinipalvelut julkisten toimitusten hankkimiseksi suurille infrastruktuuri- tai kaivosprojekteille ovat erityisen alttiita lahjusten vaikutuksille. Lahjuksia maksamalla pyritään tyypillisesti vaikuttamaan virallisiin valintakriteereihin ja -prosesseihin. Tällöin edun saa tietty tarjouksen tekijä.
- *Yksityiset tarjouskilpailut* – valtion tarjouskilpailujen tavoin yksityisten tarjouskilpailuiden aikana maksetuilla lahjuksilla ja palkkioilla pyritään tyypillisesti vaikuttamaan virallisiin valintakriteereihin ja -prosesseihin. Vaikka kaikki korruption vastaiset lait eivät kiellä lahjusten maksamista yksityisissä tarjouskilpailuissa (esimerkiksi FCPA ei kiellä tätä), monet yritystämme koskevat lait – mukaan lukien *Ison-Britannian lahjontalaki* ja – kieltävät tämän tyyppisen lahjonnan.
- *Lainmukaiset hyväksynät ja tarkastukset* – lahjukset ja palkkiot saattavat usein vaikuttaa asiointiin lupa-, vero-, tulli- ja muiden sääntelyviranomaisten kanssa. Lahjuksia saatetaan maksaa sääntelyelimille sellaisen hyväksynnän saamiseksi, jota ei ehkä muuten myönnettäisi, tai tiettyjen rikkomusten huomiotta

jättämisestä. Esimerkiksi joidenkin maiden veroviranomaiset pyytävät lahjuksia vastalahjana yritysten tai yksittäisten verohenkilöiden verovelvollisuuksien huomiotta jättämisestä tai alentamisesta.

- *Kaupalliset sopimukset* – jopa tavallisiin palveluiden tai tuotteiden osto- tai myyntisopimuksiin voi liittyä lahjontaa. Lahjuksia tai palkkioita saatetaan tarjota ostajalle, jotta hän rikkoisi minkä tahansa organisaation asettamat hankintastandardit tai -kriteerit. Monet kansainväliset ja paikalliset yritykseen sovellettavat lait kieltävät tämänkin tyyppisen lahjonnan.

Kaikki edellä luetellut korruption muodot ovat ankarasti kiellettyjä yrityksemme liiketoimintastandardien perusteella Sääntöjen mukaisesti.

MUUT TAVANOMAISET VAROITUSMERKIT

Työntekijöiden on hyvä olla tietoisia tietyistä varoitusmerkeistä. Näitä ovat:

- virkamiehet tai liikekumppanit, jotka tunnetaan kyseenalaisesta käytöksestä
- tarjouskilpailut, joihin vaaditaan tietyt välikädet
- virkamiehet tai liikekumppanit, jotka pyytävät lahjoituksia hyväntekeväisyyteen tai poliittisiin tarkoituksiin tarjouskilpailun aikana
- virkamiehet tai liikekumppanit, jotka pyytävät erillisiä kokouksia, erityisesti pyydettyään, että niihin otetaan mukaan ylimääräisiä osapuolia
- oudot yhteydenottopyynnöt (yksityiset kokoukset, keskustelut, jne.) tai maksumenetelmät (maksut ulkomaille, käteismaksut, jne.)
- epäilyttävät viime hetken muutokset tarjouskilpailujen valintakriteereihin, jotka kallistavat tarjouksen selkeästi yrityksen eduksi (esimerkiksi jättämällä kaikki muut kilpailijat kilpailun ulkopuolelle)
- virkamiehet tai liikekumppanit, jotka ehdottavat palveluksia tai apua täysin asiaan kuulumattomissa asioissa
- liikekumppanit, jotka pyytävät epätavallisen korkeita välityspalkkioita tai maksuja.

Tämä lista ei kata kaikkia tapauksia eikä yhden tai useamman tällaisen tekijän olemassaolo tarkoita, että työntekijän olisi jättäydyttävä liiketoimen ulkopuolelle. Jos työntekijä kohtaa epäilyttävää käytöstä, on työntekijän dokumentoitava huolenaiheensa ja otettava yhteyttä ylimpään johtoon tai sääntöjen noudattamisesta ja etiikasta vastaavaan henkilöön, joka auttaa määrittämään mahdolliset seuraavat tutkintatoimet ja varotoimenpiteet.

TOIMENPITEET KORRUPTIOTA KOHDATESSA

Johtoryhmämme ryhtyy kaikkiin mahdollisiin varotoimiin välttääkseen tilanteita, jotka altistavat yrityksemme (ja sen työntekijät) korruptiolle. Tuemme aina työntekijöitä, jotka toimivat hyvässä uskossa ja pyrkivät noudattamaan yrityksen liiketoimintastandardeja. Kaikista varotoimista huolimatta työntekijät saattavat silti kohdata haastavia tilanteita.

Jos työntekijää pyydetään maksamaan lahjuksia tai helpotusmaksuja, hän tulee harkita seuraavia toimenpiteitä:

- kieltäydy kohteliaasti Näissä tilanteissa on tärkeää kohdella lahjusta pyytävää henkilöä (usein virkamies) kohteliaasti, sillä siten he myös todennäköisesti vastaavat samalla tavalla
- jos henkilö jatkaa lahjusten pyytämistä, kerro heille yrityksemme nollatoleranssista sekä yritystä koskevista kansainvälisistä ja paikallisista korruption vastaisista laeista
- pyydä, että kaikki lahjuspyynnöt esitetään kirjallisina
- kirjaa tapahtuma ylös mahdollisimman tarkasti ja pyydä lausunto myös todistajilta, jos mahdollista

- raportoi tapauksesta välittömästi ylemmälle esimiehelle ja alueelliselle sääntöjen noudattamisesta ja etiikasta vastaavalle henkilölle.

Jos työntekijä epäilee, että kollega tai yrityksen liikekumppani on mukana mahdollisessa korruptiotapauksessa, hänen tulee toimia seuraavalla tavalla:

- kirjaa tilanne ylös
- raportoi tapauksesta välittömästi ylemmälle esimiehelle ja alueelliselle sääntöjen noudattamisesta ja etiikasta vastaavalle henkilölle.

Jos koet, että kollegan, esimiehen tai jonkun muun osapuolen maksamasta lahjuksesta, palkkiosta tai helpotusmaksusta on tehtävä nimetön ilmoitus, voit ilmoittaa epäilyttävästä käytöksestä yrityksen luottamuksellisen ilmiantopalvelun kautta. Ilmoittajan ei tarvitse kertoa henkilöllisyyttään, ja hän voi näin pysyä nimettömänä.

POIKKEUS: HENKILÖKOHTAISEN TERVEYDEN TAI TURVALLISUUDEN RISKI.

Yritys ymmärtää, että mihin tahansa korruptioon liittyviin vaatimuksiin – oli kyseessä sitten lahjukset, palkkiot, helpotusmaksut tai muut – liittyy usein myös kiristystä, joka joissain tapauksissa tarkoittaa väkivallalla tai henkilövahingoilla uhkaamista. Äärimmäinen esimerkki on tilanne, jossa sairaalaan pääsystä hätätilanteessa vaaditaan maksu, jolloin aikaa ei jää paikallisen esimiehen kanssa keskustelemiseen.

Tällaisissa tilanteissa yritys hyväksyy, että työntekijöidemme on parasta harkintakykyään käyttäen toimittava yrityksen liiketoimintaperiaatteiden mukaisesti, samalla kuitenkin asettaen henkilökohtainen terveys ja turvallisuus etusijalle. Työntekijöiden on joka tapauksessa tehtävä mahdollisimman nopeasti ilmoitus kaikista tilanteista, joissa he tunsivat olevansa pakotettuja maksamaan lahjuksen tai helpotusmaksun, ja kaikki maksut on kirjattava asianmukaisella tavalla. Tapahtuman jälkeen suoritetaan arviointi ja täytäntöön pannaan mahdollisuuksien mukaan sellainen suunnitelma, etteivät tällaiset tapahtumat pääse toistumaan. **Yrityksen johtoryhmä tukee työntekijöiden hyvin perusteltuja ja järkeviä päätöksiä tällaisissa tilanteissa.**

MISTÄ SAAT APUA

Jos et ymmärrä täysin tätä käytäntöä, ota yhteyttä yrityksemme alueelliseen sääntöjen noudattamisesta ja etiikasta vastaavaan edustajaan. Yhteystiedot ovat saatavilla yrityksen intranet-sivustolla.

RIKKOMUKSISTA ILMOITTAMINEN

Työntekijällä on velvollisuus ilmoittaa käytöksestä ja kaikenlaisista toimista, jos he epäilevät yrityksemme, työntekijöidemme tai liikekumppaneidemme olevan osallisina korruptioon.

Mikäli työntekijöillä on tietoa yrityksen, työntekijän tai yrityksen kanssa liiketoimintaa harjoittavan tai mahdollisesti tulevaisuudessa harjoittavan kolmannen osapuolen mahdollisesta sääntöjen vastaisesta käytöksestä, on tilanteesta ilmoitettava Säännöissä annettujen ohjeiden mukaisesti.

ILMIANTOPALVELU

Työntekijät voivat ilmoittaa nykyisen käytännön mahdollisesti rikkomuksesta käyttämällä yrityksen luottamuksellista ilmiantopalvelua, josta huolehtii puolueeton palveluntarjoaja. Tiedot tämän yrityksen ilmiantopalvelun käyttämisestä, maksuttomat puhelinnumerot ja luottamuksellinen sähköpostiosoite mukaan lukien, löytyvät Säännöistä sekä yrityksen verkko- ja intranet-sivustoilta.